

עלייתה ומותה של תנועה פוליטית

לקריאתו של מיישינה הרמטכ"ל לפני 25 שנים

המיפלגה הישנה והמעובשות הן אגודות של אינטרסנטים, ללא השקפות ברורות, ללא תשובות לבעיות ההווה, ללא הזון לקראת העתיד...

במידה לא רבה של הגומה אפשר לנסח את מצעה כך: בעד צדק סוציאלי ונגד הפער החברתי. בעד הייצוא ונגד הייבוא. בעד הקלת עול-המיסים ובעד הגדלת השירותים הסוציאליים ותקציב-הביטחון...

מפסקה ישנה, המכסה את מערומיה באוסף ביקורי של מחבות מיוזמות בזווית. נכון שגם תנועת-שינוי לא הצטיינה באומץ-לב רעיוני. גם היא התרחקה מכל רעיון חדש...

דבר בולט במיוחד לגבי בעיית-החיים והמוות של המדינה, הבעיית האחת שכל גוף פוליטי חדש חייב להציע לה פיתרון חדיש-מעשי: בעיית השלום, השטחים היישוביים הפלסטיניים...

מה ביחס לבעיית הפלסטינית, בעיית-הבעיות של 1977? כמו לכל הבעיות, יש ליגאל ידיו גם לזו תשובה של 1949. אין מקום ל-"מדינה שלישית". לא באה בחשבון אנחנו פה וירדן שם...

מה נותר? מה חדש? מיש חיוני, והוא עונה על הכל. צריכים להנייג שיטת-בחירות רובנית. זה יפתור את כל הבעיות. אזרחים יקפוזו מתוך הקופסה...

מה נותר? מה חדש? מיש חיוני, והוא עונה על הכל. צריכים להנייג שיטת-בחירות רובנית. זה יפתור את כל הבעיות. אזרחים יקפוזו מתוך הקופסה...

לעולם ועד

נזהר שלא להתחייב לעמדות יוניות בלתי-פופולריות. מטרתו המוצהרת היתה להוציא את הימין הישראלי מציפורניהם של אנשי חרות, שהשתלטו על הליכוד...

הנה הוא נאלץ להצטרף כצירון צעיר לתנועה, ששניים מראשיה הם האלוטים (מיל), מאיר זורע ודן טולקובסקי — אנשים שקנאותם לארץ-ישראל השלמה יכולה לבייש אף את גבין ואנשיו...

אוסף נדיר זו של גנרלים שיצאו-מכלל-שימוש — האם הם יביאו את בשורת ישראל המתונה, המתפשרת, שוחרת-השלום? חבורה זו של גנרלים שיצאו-מכלל-שימוש — האם הם יביאו את בשורת ישראל המתונה, המתפשרת, שוחרת-השלום?

פרופ' רובינשטיין: מה נשתנה?

גלריה זו של קציני-מישטרה-בגמלאות, שלפחות חלק מהם שירתו בתקופת-השעורריות, לפני הטיהור הגדול שחיסל את הצמרת המושחתת דאז — האם הם יביאו את בשורת ישראל הנקייה, המטוהרת, המנוהלת כראוי?

תנועת שינוי רשמה על דיגלה את השאיפה לשינוי. היא התכוונה, כך יש להניח, לשינוי-לטובה. למודר-ניצויה. להתקדמות המדינה אל עידן חדש, להורמת דם חדש בעורקיה, למשך של רוח רעננה במערכותיה...

אתה מסתכל ככל האנשים הטובים האלה, שהתקבצו בחוגי-הבית שלי שינוי — עורכי-הדין הצעירים, הפרופסורים החדשים, אנשי הדור החדש במשק, ואתה תמה — איך ימצאו אזה את מקומם במחסני-הגרוטאות הארכיבארי? לוגי הזה, במיפקד זה של מיישינה, שהתייצב

אין צדק בחיים הפוליטיים. וגורלה של תנועת-שינוי יוכיח. הנה קם לו אדם כבוקר, ומחליט שהוא מיפלגה חדשה.

במשך שלוש שנים עבד ללא לאות. הוא אסף סביבו אנשים. הוא הקים את כל המיבנה המורכב של מיפלגה. ולא סתם מיבנה רגיל, אלא מיבנה להיפארת — ועדות ומועצות והנהלות, וכחירות פנימיות, וחילופי בעלי-תפקידים, והצבעות חשאיות, ומאבקים על עמדות.

גובה? קונספציה פוליטית של מיפלגה חדשה. חובר לה מצע. נקבעו לה יעדים אירגוניים. נאספו כספים לרוב — חלקם הגדול ממיליונר אחד (שקיומו הוצנע), וחלק מתרומות קטנות של תברים ואוהדים (שקיומם הובלט מאד). פורסמו מאות מודעות גדולות ומפתות, לפי מיטב המסורת של הפירסומת המיסחרית האמריקאית.

בקיבוץ — הושקע עמל רב. והכל מתוך תיקווה להכניס? כנסת הבאה פיעה יפה, חרי שה, רעננה, שתוכר לפעול למען פורומה במדינה.

אפשר היה להתווכח על המצע של תנועה זו, למתוח ביקורת על השתמטתה מן ההתמודדות עם הבעיות האמיתיות של המדינה, מתוך פחד מפני הצורך להציע פיתרונות שאינם פופולריים.

אפשר היה לחייך למראה התרגילים הדמוקרטיים שלה, שהפכו מתופעת-לוואי צדדית לחלק העיקרי של פעולתה. אפשר היה לזלזל בסיקוייה להגשים את חלומה: להקים בארץ ימין חדש, ליברלי ופשוט, על חורבות הליכוד הקנאי והריאקציוני.

אפשר היה לקרוא לה "תנועת צופים לקשישים", "מסיבת ליל-שבת פרמננטית", "אגודה לפירסום קומר ניקאטים".

אבל אי-אפשר שלא להכיר באוצר הרצון הטוב שבא לידי ביטוי בתנועה זו, בעמל העצום שהושקע בה בהתנדבות.

והנה בא גנרל שהא השקיע דבר, שזא נקפ אצבעו, וקצר את כל הקציר במסיבת-יעית-נאים אחת.

אין מעם להשתעשע באשליות. הפרופסור לארכיאולוגיה רוקן את הסארקופאגים במזיאון הלאומי, הוציא מתוכם את כל החנוטים, ערם אותם בערימה אחת והקים מיפלגה. ובאותו רגע הוא הכניס לארון-מתים את תנועת-שינוי.

אפשר לקרוא לזה "מיוג". תנועת-שינוי מתמוזגת עם יוגאל ידיו כשם שארנבת מתמוזגת עם האריה הבודע אותה. הארנבת אינה יכולה להתנגד. גם לא תנועת-שינוי. כי ברגע שקם יוגאל ידיו והרים את דיגלו, נעלמו כל סיכויה לעבור את אחוז-החסימה. הקהל הפוטנציאלי של התנועה — גדול או קטן ככל שהיה — נמשך אוטומטית אל הרב-אלוף (מיל), הפרופסור. כל מה שתנועת-שינוי יכלה להציע בבוחרים אלה, ידיו יכול להציעו בצורה מושכת יותר.

מדוע? מפני שאין צדק בפוליטיקה. ודיו מוי אישי, מוצדק או כדת-ימוצדק, שווה יותר ממאה אלף שעות עבודה של עסקנים-מתלמד דים הרוצים ומסורים.

פעם עמל שימעות פרס במשך שנתיים בפרך, כדי להקים את מיפלגת רפ"י. כבוא היום בא משה דיין, שלא הזין אצבע, וקסף את הפרי. עכשוו קרה אותו הדבר לפרופסור רוי. בינשפוזי. כעבודת-נימלים כבר לו אוצר קפן. בא הפרופסור ידיו, שזח את ידו ותחב אוצר זה, כימעט בהיסחיה-הרעת, לכיסו.